

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 311/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

269/2009. (IX. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **budapesti lakos** panaszos 2009. május 26-án előterjesztett **panaszát** a szeptember 16-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mert az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2009. május 26-án elektronikus úton terjesztette elő panaszát a Testületnél, az azon a napon vele szemben intézkedő D. L. rendőr ellen durva, megalázó bánásmódra hivatkozva.

I.

A panaszos szerint 2009. május 26-án délelőtt a rendőr igazoltatta, ő „papírjait” szabályszerűen átnyújtotta, „amikkel minden rendben volt.” Az igazoltatás azért történt, mert panaszos gépkocsijával a Wallenberg utca felől begurult a Tátra utcai kereszteződésbe, úgy, hogy megfelelő belátása legyen és megítélése szerint szabályszerűen halad át, mert a rendőrautó elég távol volt és hirtelen fékezésre nem kényszerült. Az intézkedő rendőr feljelentést kívánt tenni mobil-telefonálásért és

„jobbkéz-szabály meg nem adásáért”, helyszíni bírság nélkül. Ezt ugyan nem tartotta helyesnek, de mondta, hogy tegye meg, a mobil-telefonálást egyébként nem ismerte el. Erre kérte az izzókészletet és az egészségügyi ládát. A panaszos az egészségügyi ládát átadta, az izzókészlet elővételéhez segítséget kért, de azt a rendőr megtagadta. Ezt követően, miközben a panaszos az autója mellett állt, a rendőr behajolt, benyúlt az autójába, kivette a mobil-telefonját, kiírt belőle számokat és ellenőrzést végzett a körözési nyilvántartásban. A panaszos szerint a rendőr „telitorokból üvöltött”, hogy bilincsbe verve elviszi és többször elismételte; ismerje el a szabálysértést. A panaszos még hozzáfűzte: „attól tartottam, megüt”. Ezt követően „fenyegette”, hogy beszéljen csak az ügyvédjével, majd meglátják, ki húzza a rövidebbet. A felháborító viselkedést követően „hatalmas vita keveredett egy egyszerű ügyből”. Jelen volt még egy fiatalabb rendőr is, aki az ügy menetébe egyáltalán nem folyt bele, csak azt tette, amit a kollegája mondott. A panaszos elismerte, hogy az egészségügyi láda valóban nem volt rendben, de más szabálysértést nem követett el. A rendőr viselkedése viszont azzal, hogy benyúlt az autójába és belenézett a telefonjába, a személyiségi jogait sértette.

II.

A rendőrségtől bekért iratokból megállapítható, hogy 2009. május 26-án D. L. r. zászlós és P. Gy. r. őrmester szabálysértési ügyben feljelentést tett a panaszos ellen. A feljelentés szerint az ismert napon, 10 óra 20 perckor, a gépkocsizó járőr a Budapest XIII. kerület Tátra utcán haladt a Katona József utca irányából. Vezetőjének balról, a Wallenberg utcán érkező, a panaszos által vezetett gépkocsi a jobbkéz szabályt nem alkalmazva, áthaladt a Katona József utcai kereszteződésen. A vezető e közben, bal kezével mobiltelefont tartott a füléhez. Áthaladásával a rendőrautó vezetőjét hirtelen fékezésre kényszerítette, illetve arra, hogy a kormányt is hirtelen balra rántsa az ütközés elkerülése érdekében. A rendőr ez után a gépkocsi vezetőjét utasította a megállásra, aminek eleget tett, a jobbra történt kanyarodáskor és megálláskor az irányjelzőjét nem használta. Ez után kérdőre vonta a panaszost, hogy miért nem állt meg a kereszteződésben, amire azt válaszolta, hogy ő „még átfért előttem”, ezért úgy érzi, hogy nem követett el semmilyen szabálytalanságot. Amikor a mobiltelefon szabálytalan használatáról kérdezte, a panaszos annyit mondott: „úgysem fogom elismerni, hogy telefonáltam. A rendőr közölte még a panaszossal, hogy a biztonsági öve sem volt bekapcsolva, de azt a választ kapta, hogy rosszul látta. D. L. zászlós közölte a panaszossal, hogy a sorolt szabálysértésekért ellene feljelentést tesz, ekkor ő kiabálni kezdett, hogy semmilyen szabálysértést nem követett el és a kiabálással folyamatosan zavarta az intézkedést, csak a rendőr nyomatékos felszólítására fejezte be a hangoskodást és a „trágár” szavak (pl.: maga nem normális, szemétláda) használatát. A rendőr ez után megkérte a panaszost, hogy mutassa meg a gépkocsi kötelező tartozékait, de csak egy megbontott, lejárt szavatosságú dobozt mutatott fel, sem izzókészlet, sem elakadásjelző háromszög nem volt nála. A rendőr ezt követően a panaszost és „a gépkocsiban található” 2 db. mobil telefont ellenőrizte a személy, illetve a tárgykörözési nyilvántartásban, negatív eredménnyel. A panaszos a neki felajánlott szabálysértési nyilatkozatot nem volt hajlandó kitölteni. Közölte, hogy szerinte jogtalanul ellenőrizték a gépkocsit és a telefonjait a nyilvántartásban. Kérte a

rendőr nevét és jelvéyszámát. D. L. zászlós a kérést teljesítette, majd a helyszínt elhagyta.

Az iratokból megállapítható, hogy a XIII. kerületi Rendőrkapitányság, mint szabálysértési hatóság, a panaszost elsőbbség és előzés szabályainak megsértése és közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt pénzbírsággal sújtotta és rövidebb időtartamra a közúti járművezetéstől eltiltotta.

Ugyancsak az iratok között található a panaszosnak a határozat elleni kifogását tartalmazó nyilatkozata, amely szerint a határozatban írt tényállás nem felel meg a valóságnak. A panaszos állította, hogy a kereszteződésen szabályszerűen haladt át, mobiltelefont nem használt, biztonsági öve be volt kapcsolva, mindössze az egészségügyi láda érvényességének lejárta volt megállapítható. Sérelmezte ekkor is az intézkedő rendőr eljárását és magatartását, de azt nem részletezte.

A Testület szükségesnek tartotta bekérni P. Gy. r. őrmester járőrtárs jelentését is. Az utólag, 2009. augusztus 13-án írt jelentés szerint P. Gy. őrmester D. L. zászlóssal látott el gépkocsizó szolgálatot az ismert napon. Együttesen észlelték, hogy a panaszos gépkocsivezetés közben a kezében tartott mobiltelefonját használta és az irányjelzés, valamint az elsőbbség adás szabályait is megsértette. Ekkor megállították, D. L. zászlós volt az intézkedő, P. Gy. őrmester pedig a biztosító járőr. Az intézkedés során észlelték, hogy a panaszos a kötelező kellékeket sem tartotta a gépkocsiban, közölték vele, hogy helyszíni bírság ebben az esetben már nem alkalmazható, „feljelentés fog készülni”. A panaszos ezzel nem értett egyet „és fokozatosan el kezdte emelni a hangját. A hölgyet többször is fel kellett szólítani, hogy hagyja abba a kiabálást”. A panaszos el kezdett üvöltözni, hogy ő nem is telefonált. D. L. zászlósnak átadta az egyik mobiltelefonját, a másikat többszöri felszólításra sem. „Ekkor a zls. úr, kivette a gépkocsinak a kinyitott bal első tároló-zsebéből a másik telefont”, hogy száma rögzíthető legyen. A körözési nyilvántartásban történt ellenőrzés után a két telefont a panaszos visszakapta.

P. Gy. őrmester jelentésében leírja továbbá, hogy „a hölgy egyre hangosabban kezdett el kiabálni, ill. hisztizni, a kollegám, hogy rendre intse egy picit kénytelen volt magasabbra emelni a hangját, de ezt a hölgy azonnal sérelmezte”.

Az intézkedő rendőr közölte vele, hogy ha nem hagyja abba ezt a viselkedést, akkor kényszerítő eszközt alkalmaznak vele szemben és előállítják a kerületi rendőrkapitányságra. P. Gy. őrmester jelentése szerint: „az intézkedés alá vont hölgy viselkedése felháborító volt..., arrogánsan viselkedett, miközben sem a kollegám, sem én nem adtunk rá semmi okot, ami ezt ennyire kiváltotta volna”.

Jelentését, az intézkedő D. L. r. zászlós is kiegészítette 2009. augusztus 13-án. Ebből megtudható, hogy azért nem ajánlott fel helyszíni bírságot a panaszosnak, mert négy szabálysértést is elkövetett, s a helyszíni bírságolás ilyen esetben kizárt. A mobiltelefonok egyikét a panaszos adta át a rendőrnek, a másik mobiltelefon átadását viszont többszöri felszólítás ellenére megtagadta, ezért azt a gépkocsi nyitott bal első

ajtájának tároló-zsebéből a zászlós vette ki. A telefonok gyártási sorozatszámát a körözési nyilvántartásban ellenőrizte.

D. L. zászlós az „üvöltözésről” annyit kívánt nyilatkozni, hogy: „... a feljelentésben is leírtam, hogy az intézkedés közepétől folyamatosan, hangosan, már majdnem kiabálva kommunikált velem... Több alkalommal figyelmeztetnem kellett, hogy a viselkedésével, a sértő szavak használatával folyamatosan zavarja az intézkedést. Csak úgy tudtam rendre inteni, hogy túlkiabáltam egy alkalommal (amit ő viszont már rögtön sérelmezett, míg az ő viselkedését az intézkedés alatt teljesen természetesnek vette), mivel csak így hallotta meg, amit mondtam, mert addig csak a saját állásfoglalását ismételte az intézkedésről – hangosan, olykor kiabálva –.” Végül a rendőr közölte a panaszossal, hogy amennyiben tovább zavarja az intézkedést a viselkedésével, vele szemben testi kényszerítésként és kényszerítő eszközt fog alkalmazni és előállítja a kerületi kapitányságra.

III.

A Testület – a panasz kapcsán – a rendelkezésre álló iratokból a következőket állapította meg:

A Testület leszögezi, hogy a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény hatálya alá tartozó jogsértésekkel, a cselekmények elbírálásának mikéntjével nem foglalkozik, vizsgálata ezekre nem terjed ki, mert a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényben (továbbiakban: Rtv.) meghatározott hatáskörébe nem tartoznak.

A Testület a rendőri intézkedések megalapozottságát, jogszerűségét vizsgálta.

Az Rtv. szerint a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli, a 13. § (1) bekezdése azt az előírást tartalmazza, hogy: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, közrendet ... sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel ...”

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdésében konkrétan megfogalmazás is szerepel, e szerint: „Bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.”

A vizsgált esetben tehát a szabálysértést észlelő rendőröknek jogszabályok előírásainak megfelelően intézkedniük kellett a panaszossal szemben.

Az intézkedés első mozzanata az igazoltatás volt. A rendőrök az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésében írtaknak megfelelően jártak el: „A rendőri a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme

érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, ... kell megállapítani”.

A Testület megállapítja, hogy a rendőrök mindeddig jogszerűen intézkedtek, megjegyzi, hogy az igazoltatás jogszerűségét a panaszos sem vitatta, hiszen, mint írta, „papírjait szabályszerűen átnyújtotta.”

A rendőr számára további kötelezettséget ír elő a Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdése: „... Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg – szükség szerint – a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.”

A panaszos személyi adatainak a körözési információs rendszerben történő ellenőrzése mellett, a rendőr indokoltnak tartotta a panaszostól átvett, illetőleg a gépkocsijából kivett 2 db mobiltelefon adatainak – gyári számaiknak – ellenőrzését is a körözési információs rendszerben. Ezzel kapcsolatban a panaszos sérelmezte azt, hogy a rendőr behajolt, benyúlt az autójába és kivette a mobiltelefonját.

A Szolgálati Szabályzat kötelezően írja elő, hogy az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy adatait a körözési információs rendszerben. A rendőr ezt az ellenőrzést jogszerűen, az előírást meg nem kerülhető módon hajtott végre.

A mobiltelefonok ellenőrzése – feltehetőleg – elsősorban arra irányult, hogy azok valamelyikét használták-e beszélgetésre közvetlenül az intézkedést megelőzően és ez lehetett az oka annak is, hogy a panaszos az egyik készülék átadását megtagadta. A mobiltelefonok ilyen célú ellenőrzése eredménytelen maradt.

Ahhoz, hogy a telefonokat bármilyen célból ellenőrizni lehessen, a rendőrnek azokat a járműből magához kellett vennie.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint: „A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

Szolgálati Szabályzat: „Ruházat, csomag, jármű átvizsgálás: 40. § (1) bekezdése: A ruházat, csomag és jármű átvizsgálása bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetése tárgyi bizonyítási eszközeinek felkutatására, közbiztonságra veszélyes eszközök kiszűrésére irányulhat. (2) bekezdés: Ruházat-, csomag-, járműátvizsgálásra kerülhet sor különösen: a) igazoltatás során.”

Ha a személykörözési rendszerben az ellenőrzés kötelező, e mellett, ezzel együtt végrehajtva a tárgykörözési ellenőrzés lehetőségének kihasználása nem tekinthető jogsértőnek.

A telefonok ellenőrizhetőségének érdekében pedig alkalmazni kellett az Rtv-nek és a Szolgálati Szabályzatnak a jármű átvizsgálására vonatkozó rendelkezéseit, melyek végrehajtása során jogsértés szintén nem történt.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése előírja: „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) bekezdés: A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A Testület elfogadta a rendőrök egybehangzó állítását, amely úgy szólt, hogy a panaszos hangosan, már majdnem kiabálva beszélt velük, magatartásával az intézkedést akadályozta. Ezt alátámasztja a panaszos nyilatkozata is, nevezetesen, hogy „hatalmas vita keveredett, egy egyszerű ügyből.” A rendőr az általa ismertetett módon, jogszerűen járt el a panaszossal szemben, amikor az intézkedés eredményes végrehajtása, majd befejezése érdekében mérsékeltebb magatartásra intette, illetve arra az esetre, ha a kifogásolható magatartásával, viselkedésével nem hagy fel, a törvényben meghatározott kényszerítő eszközök alkalmazásának lehetőségére is felhívta a figyelmet.

A Testület állásfoglalását a kifejtettek alapján alakította ki.

Budapest, 2009. szeptember 16.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,

előadó testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Féja András

testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület